

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ ΙΚΑ-ΕΤΑΜ

ΑΤΟΜΙΚΗ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ 197 / 2015

ΓΝΩΜΟΔΟΤΩΝ : Ιωάννης Διονυσόπουλος Νομικός Σύμβουλος του Κράτους

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΣ: Εάν δύναται να οριστεί ως Αναπληρωτής Προϊστάμενος στο Τμήμα Γραμματείας Υποδιοικητή του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ υπάλληλος κατηγορίας ΠΕ Δ/Ο και με βαθμό Δ' και βάσει ποιών διατάξεων και ειδικότερα εάν είναι δυνατή η ανάθεση καθηκόντων Προϊσταμένου του Τμήματος Γραμματείας της Υποδιοικητή ΙΚΑ-ΕΤΑΜ Βασιλικής Τριανταφυλλίδη στον Ο.Χ. με Απόφαση Διοικητή ή Διευθυντή και από ποιά χρονική στιγμή ~~στην~~ προκειμένη περίπτωση θα προσμετρηθεί ως προϋπηρεσία ο χρόνος άσκησης των καθηκόντων του ως Αναπληρωτής Προϊστάμενος του ως άνω Τμήματος.

ΑΡΙΘ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΣ: Έγγραφο της Υποδιοικητή ΙΚΑ-ΕΤΑΜ Βασιλικής Τριανταφυλλίδη με αριθ. πρωτ. 169/13-2-2015 και του Διοικητή ΙΚΑ-ΕΤΑΜ Ροβέρτου Σπυρόπουλου με αριθ. πρωτ. Γ 51/5/19-2-2015.

I. Ιστορικό

Με το υπ'αριθ. πρωτ. 2161/24-12-2014 έγγραφό της η Υποδιοικητής του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ Βασιλική Τριανταφυλλίδη γνώρισε στη Διεύθυνση Διοικητικού Προσωπικού, Τμήμα Κατάστασης Προσωπικού του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και στη Διεύθυνση Γραμματείας ότι τοποθέτησε τον υπάλληλο του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ Ο.Χ. κατηγορίας ΠΕ Δ/Ο με βαθμό Δ2 ως Αναπληρωτή Προϊστάμενο Τμήματος σε κενή οργανική θέση .Η Διεύθυνση Οργάνωσης και απλούστευσης διαδικασιών του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ με το υπ'αριθ. πρωτ. 090/4/13-2-2015 έγγραφο

της, απαντώντας στο με αριθ. πρωτ. Γ 30/31/13-2-2015 έγγραφο της Διεύθυνσης Διοικητικού Προσωπικού με το οποίο ρωτούσε εάν η αρμοδιότητα που έχει εκχωρηθεί από τον Διοικητή του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ στους Προϊστάμενους Διεύθυνσης της Διοίκησης να τοποθετούν το προσωπικό της Διεύθυνσής τους στα διάφορα τμήματα και γραφεία, μπορεί να ασκηθεί παράλληλα από τους Υποδιοικητές, απάντησε ότι «η αρμοδιότητα τοποθέτησης υπαλλήλου σε Τμήμα Γραμματείας Υποδιοικητή ανήκει στην Προϊσταμένη της Διεύθυνσης Γραμματείας και η αρμοδιότητα αυτή δεν ασκείται παράλληλα από τους Υποδιοικητές».

Εξ'αλλου ,τέθηκε υπόψη μας ότι στη Διεύθυνση Γραμματείας, στην οποία υπάγονται τα τμήματα γραμματείας υποδιοικητών, υπηρετούν δεκατρείς (13) υπάλληλοι με βαθμό ανώτερο του Δ', δηλαδή (3) υπάλληλοι κατηγορίας ΠΕ και Β' βαθμού και δέκα (10) υπάλληλοι κατηγορίας ΔΕ και με Γ' βαθμό . Με βάση τα δεδομένα αυτά, ο ως άνω Διοικητής του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ ερωτά εάν δύναται να οριστεί ως Αναπληρωτής Προϊστάμενος στο Τμήμα Γραμματείας Υποδιοικητή υπάλληλος κατηγορίας ΠΕ Δ/Ο και με βαθμό Δ' και βάσει ποιών διατάξεων εξαιτίας του γεγονότος ότι έχει οργανική θέση και δεν έχει καλυφθεί. Παράλληλα, η προαναφερθείσα Υποδιοικητής του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ διευκρινίζει ότι ο παραπάνω υπάλληλος Ο.Χ. .ΠΕ. Δ.Ο με βαθμό Δ2 από 22-10-2013 έχει τοποθετηθεί και υπηρετεί στο Τμήμα της Γραμματείας της από 17-4-2013, διοικεί και συντονίζει με αποτελεσματικότητα και διεκπεραιώνει όλες τις εργασίες του Τμήματος, ενώ του έχει αναθέσει και ασκεί ουσιαστικά και τυπικά τα καθήκοντα του Προϊσταμένου από το μήνα Σεπτέμβριο του έτους 2014, όπως αποδεικνύεται από μία σειρά υπηρεσιακών εγγράφων και αλληλογραφίας που έχει υπογράψει αντί Προϊσταμένου και από το διοικητικό έγγραφο της ως άνω Υποδιοικητή με αριθ. πρωτ. 2161/24-12-2014, το οποίο μας επισυνάπτει. Επίσης, με διοικητικό έγγραφο της Διεύθυνσης Γραμματείας του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ όρισαν τον Ο.Χ. Πρόεδρο Τριμελούς Επιτροπής για να εκκαθαρίσει το παλαιό αρχείο του Τμήματος της Γραμματείας της εν λόγω Υποδιοικητή και με άλλο διοικητικό έγγραφο η Προϊσταμένη της Διεύθυνσης Γραμματείας τον ώρισε υπεύθυνο για τη χρήση και φύλαξη της στρογγυλής σφραγίδας του Τμήματος Γραμματείας της ως άνω Υποδιοικητή. .Εν όψει των ανωτέρω εκτεθέντων , η Υποδιοικητής του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ ζητεί να ενημερωθεί (να υποβληθεί ερώτημα) εάν είναι δυνατή η ανάθεση καθκόντων Προϊσταμένου

του Τμήματος Γραμματείας της στον Ο.Χ, με Απόφαση Διοικητή ή Διευθυντή και από ποιά χρονική στιγμή στην προκειμένη περίπτωση θα προσμετρηθεί ως προϋπηρεσία ο χρόνος άσκησης των καθηκόντων του ως Προϊστάμενος.

II. Εφαρμοστές Διατάξεις

Με την περίπτωση ιδ του άρθρου 4 του Ν.Δ 2698/1953 (ΦΕΚ 318/τεύχος πρώτον /10-11-1953) ορίζεται ότι «1.Ο Διοικητής είναι ανώτατον διοικητικό όργανο του Ιδρύματος και το εκτελεστικόν όργανον των αποφάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου.... ιδ) Αναθέτει δια αποφάσεώς του, απεριορίστως ανακλητής, ενίας των ως άνω αρμοδιοτήτων του εις ανωτέρους υπαλλήλους». Με τις διατάξεις των παρ, 1. και 2 του άρθρου 9 του Ν. 2690/1999 «Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας» (ΦΕΚ Α'45) ορίζεται ότι :

«1. Η αρμοδιότητα των διοικητικών οργάνων καθορίζεται από τις σχετικές διατάξεις. 2.Το αρμόδιο διοικητικό όργανο, αν τούτο προβλέπεται από τις σχετικές διατάξεις, μπορεί, με κανονιστική πράξη του, να μεταβιβάσει την αρμοδιότητά του. Στη περίπτωση αυτή, η αρμοδιότητα ασκείται αποκλειστικά από το όργανο στο οποίο μεταβιβάστηκε, εκτός αν οι σχετικές διατάξεις ορίζουν ότι, παράλληλα ,μπορεί να ασκείται και από το όργανο που τη μεταβίβασε». Εξάλλου , με το άρθρο 3 της με αριθ. 090/1/10-2-1983 (ΦΕΚ 67/τεύχος Β'απόφασης Διοικητή ΙΚΑ-ΕΤΑΜ «περί ανάθεσης αρμοδιοτήτων του Διοικητή ΙΚΑ-ΕΤΑΜ στον Υποδιοικητή και σε άλλα όργανα του Ιδρύματος» (Εγκύκλιος ΙΚΑ 37/1983), όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα και ισχύει ως σήμερα, ορίζεται ότι ανατίθεται η άσκηση της αρμοδιότητας «Στους προϊστάμενους των Δ./νσεων της Διοικήσεως.....Ι) **Τοποθετήσεως του προσωπικού της Διεύθυνσεώς τους στα διάφορα Τμήματα και Γραφεία**». Περαιτέρω, στα άρθρα 2 και 87 του Ν. 3528/2007 «Κώδικας Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ» (ΦΕΚ Α'26), όπως το τελευταίο ισχύει δυνάμει του άρθρου πρώτου του Ν. 3839/2010, ορίζονται τα ακόλουθα: **Άρθρο 2 ' Εκταση εφαρμογής** 1. Στις διατάξεις, του παρόντος Κώδικα υπάγονται οι πολιτικοί διοικητικοί υπάλληλοι του κράτους και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου 2. Υπάλληλοι ή

λειτουργοί του κράτους ή νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, οι οποίοι, κατά συνταγματική ή νομοθετική πρόβλεψη, διέπονται από ειδικές διατάξεις, καθώς και οι υπάλληλοι των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, υπάγονται στις διατάξεις του παρόντος για όσα θέματα δεν ρυθμίζονται από τις ειδικές γι' αυτούς διατάξεις Άρθρο 87 Αναπλήρωση προϊσταμένων .

1. Τον προϊστάμενο που απουσιάζει ή κωλύεται, αναπληρώνει στα καθήκοντά του ο ανώτερος κατά βαθμό προϊστάμενος των υποκείμενων οργανικών μονάδων, εφόσον ανήκει σε κλάδο του οποίου οι υπάλληλοι προβλέπεται ότι μπορούν να προϊστανται σύμφωνα με τις οικείες οργανικές διατάξεις και επί ομοιοβάθμων ο προϊστάμενος που έχει ασκήσει περισσότερο χρόνο καθήκοντα προϊσταμένου. Το αρμόδιο για την τοποθέτηση

προϊσταμένου όργανο μπορεί, τηρουμένου του προβαδίσματος των βαθμών, να ορίζει ως αναπληρωτή προϊσταμένου οργανικής μονάδας, που απουσιάζει ή κωλύεται, έναν από τους προϊσταμένους των υποκείμενων οργανικών μονάδων, 2. Αν δεν υπάρχουν υποκείμενες οργανικές μονάδες, τον προϊστάμενο αναπληρώνει στα καθήκοντά του ο ανώτερος κατά βαθμό υπάλληλος που υπηρετεί στην ίδια οργανική μονάδα, εφόσον ανήκει σε κλάδο του οποίου οι υπάλληλοι προβλέπεται ότι μπορούν να προϊστανται σύμφωνα με τις οικείες οργανικές διατάξεις. Αν υπηρετούν περισσότεροι υπάλληλοι με τον ίδιο βαθμό, αναπληρώνει αυτός που έχει περισσότερο χρόνο στο βαθμό ή αυτός που ορίζεται από τον προϊστάμενο της αμέσως υπερκείμενης μονάδας ή αρχής. 3. Το αρμόδιο για την τοποθέτηση όργανο μπορεί με απόφασή του να ορίζει ως αναπληρωτή προϊσταμένου οργανικής μονάδας τον προϊστάμενο άλλης οργανικής μονάδας του ίδιου επιπέδου. 4. **Αν κενωθεί η συσταθεί θέση προϊσταμένου οργανικής μονάδος, έως την επιλογή και τοποθέτηση νέου προϊσταμένου, εφαρμόζονται οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2.** Ο αναπληρωτής προϊσταμένου οργανικής μονάδας κατά την παράγραφο αυτή δικαιούται το προβλεπόμενο για τη θέση επίδομα από την έναρξη της αναπλήρωσης». Επί πλέον, στο άρθρο 84 παράγραφος 3 του Ν. 3528/2007 (ΥΚ), ορίζεται ότι «Ως Προϊστάμενοι Τμήματος επιλέγονται υπάλληλοι ΠΕ, ΤΕ, ή ΔΕ, εφόσον: α) έχουν τουλάχιστον τέσσερα (4) έτη συνολικής πραγματικής δημόσιας υπηρεσίας και έχουν ασκήσει καθήκοντα προϊσταμένου Τμήματος ή αντίστοιχου επιπέδου οργανικής μονάδας ή αυτοτελούς γραφείου για ένα (1) τουλάχιστον έτος ή β) είναι απόφοιτοι της

Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης με συνολικό χρόνο πραγματικής δημόσιας υπηρεσίας τέσσερα (4) έτη ή γ) έχουν τουλάχιστον έξι (6) έτη συνολικής πραγματικής δημόσιας υπηρεσίας . Τέλος, με το άρθρο 6 του Οργανισμού του ΙΚΑ- ΕΤΑΜ (Π.Δ. 266/1989, ΦΕΚ 127 Α'), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει σήμερα, ορίζεται ότι «Η Διεύθυνση Γραμματείας αποτελείται, από τα εξής τμήματα: α) Τμήμα Γραμματείας Διοικητή ,β) Α' Τμήμα Γραμματείας Υποδιοικητή, γ) Β' Τμήμα Γραμματείας Υποδιοικητή, δ) Γ' Τμήμα Γραμματείας Υποδιοικητή, ε) Τμήμα Παρακολούθησης Προγραμμάτων Διεθνών Οργανισμών, στ) Τμήμα Συλλογικών Οργάνων , ζ) Τμήμα Γραμματειακής Υποστήριξης και Διοικητικής Μέριμνας, η) Τμήμα Πολιτικής Σχεδίασης Έκτακτης Ανάγκης (Π.Σ.Ε.Α)...» και τέλος με το άρθρο 44 του ίδιου Οργανισμού ορίζεται ότι «Στα τμήματα Γραμματείας Α' Υποδιοικητή, Γραμματείας Β' Υποδιοικητή και Γραμματείας Γ' Υποδιοικητή προΐστανται υπάλληλοι όλων των κλάδων.....».

III. Ανάλυση –Ερμηνεία Διατάξεων

Από την ερμηνεία των προπαρατεθεισών διατάξεων συνάγονται τα ακόλουθα:

Αρμόδιο όργανο να ασκεί τις αποφασιστικές αρμοδιότητες μίας Υπηρεσίας είναι ο επικεφαλής αυτής, σύμφωνα με τις διατάξεις για την μεταβίβαση αρμοδιότητας των ανωτέρων οργάνων και στην προκειμένη περίπτωση του Διοικητή του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ. Με το άρθρο 87 του νόμου 3528/2007 (Υ.Κ) προβλέφθηκε ρητά ότι επιτρέπεται η αναπλήρωση του προϊσταμένου που όχι μόνον απουσιάζει ή κωλύεται, αλλά και στην περίπτωση που έχει κενωθεί η θέση του και δεν έχει καλυφθεί (άρθρο 87 παρ. 4). Η αναπλήρωση στην περίπτωση κενής θέσης προϊσταμένου, προβλέπεται (ως ανωτέρω παρ. 4) κατά δύο τρόπους : α) Κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 87 παρ. 1 Υ.Κ, εφόσον όμως υπάρχουν στην υπηρεσία «υποκείμενες οργανικές μονάδες» σε σχέση με εκείνη στην οποία είναι κενή η θέση προϊσταμένου β) Κατ'εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 87 παρ. 2 ΥΚ, αν δεν είναι δυνατή η εφαρμογή της παρ. 1 του ίδιου άρθρου, δηλαδή εάν δεν υπάρχουν «υποκείμενες οργανικές μονάδες» (βλ. Ερμ. Υ.Κ. Α. Τάχος – Ι.Λ Συμεωνίδης Γ' έκδοση 2007 επί του άρθρου 87, σελ. 1112 επ.). Ο ορισμός αναπληρωτή

με απόφασή του αρμοδίου οργάνου είναι δυνητικός (= μπορεί=), δηλαδή πρόκειται για διακριτική ευχέρεια, έτσι η σχετική απόφαση ορισμού πρέπει να είναι αιτιολογημένη. Η αναπλήρωση προϊσταμένου από αναπληρωτή προϊστάμενο δεν είναι επιτρεπτή, σύμφωνα με το άρθρο 87, όπου γίνεται λόγος για αναπλήρωση προϊσταμένου από προϊστάμενο και όχι αναπληρωτή υποκείμενης μονάδας (Περί πάντων τούτων βλ. την υπ' αριθ. 398/2014 γνωμοδότηση, που έγινε αποδεκτή από τον Διοικητή του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, του Στ' Τμήματος ΝΣΚ). Εξάλλου, επισημαίνεται ότι με αφορμή το με αριθ. πρωτ. 090/4/13-2-2015 έγγραφο της Διεύθυνσης Οργάνωσης και Απλούστευσης Διαδικασιών, με το οποίο μας γνώρισε ότι «η αρμοδιότητα τοποθέτησης υπαλλήλου σε τμήμα Γραμματείας Υποδιοικητή ανήκει στην Προϊσταμένη της Διεύθυνσης Γραμματείας και η αρμοδιότητα αυτή δεν ασκείται παράλληλα από τους Υποδιοικητές, επί παρεμφερούς με το έγγραφο τούτο ζητήματος σύμφωνα με την με αριθ. 74/2014 γνωμοδότηση του Στ' Τμήματος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους ορίζεται «...1) στη διάταξη του εδαφίου ιδ' της παρ. 1 του άρθρου 4 του ν.δ. 2698/1953, όπως τούτο αντικαταστάθηκε από το άρθρο 8 του ν. 3210/1955, δεν προβλέπεται ότι ο Διοικητής του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ μπορεί να ασκεί παράλληλα τις αρμοδιότητες που αναθέτει σύμφωνα με το εδάφιο αυτό. Επομένως, συνάγεται ότι ο Διοικητής του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ δεν μπορεί να ασκεί παράλληλα τις αρμοδιότητες που μεταβιβάζει σύμφωνα με το εδ. ιδ. της παρ. 1 του άρθρου 4 του ν.δ. 2698/1953, όπως τούτο αντικαταστάθηκε από το άρθρο 8 του ν. 3210/1955.....».

IV. Υπαγωγή

Από το πλέγμα των προαναφερθεισών διατάξεων, ερμηνευομένων αυτοτελώς και σε συνδυασμό μεταξύ τους, σε συνάρτηση με το ιστορικό της υπόθεσης αυτής, και τα κρίσιμα έγγραφα της Υπηρεσίας προκύπτουν τα εξής:

Με το υπ' αριθμ. πρωτ. 2161/24-12-2014 έγγραφό της η Υποδιοικητής ΙΚΑ-ΕΤΑΜ Βασιλική Τριανταφυλλίδη τοποθέτησε ως Αναπληρωτή Προϊστάμενο στο Τμήμα Γραμματείας του Γραφείου της από 24-11-2014 τον υπάλληλο του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ Ο. Χ. κατηγορίας ΠΕ βαθμού Δ2, κλάδου Διοικητικού Οικονομικού. Σε σχέση με το παραπάνω έγγραφο τέθηκε υπόψη μας από την Υπηρεσία ότι με την με αριθ. 090/27/12-12-2013 απόφασή του ο Διοικητής του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ

έχει μεταβιβάσει αρμοδιότητες στους Υποδιοικητές του Ιδρύματος και συγκεκριμένα στην Υποδιοικητή Βασιλική Τριανταφυλλίδη είχε μεταβιβάσει α) την άσκηση των παρακάτω αρμοδιοτήτων εκτός από τα θέματα με τα οποία χαράσσεται η γενική πολιτική του Ιδρύματος για θέματα των Διευθύνσεων της Διοίκησης: 1. Τεχνικής Υποστήριξης 2. Εκμετάλλευσης 3. Εφαρμογών, β) την εξουσία να υπογράφει «με εντολή Διοικητή» πράξεις και έγγραφα της Διεύθυνσης Τεχνικής και Στέγασης . Επί πλέον, με την υπ' αριθ. 090/1/13-1-2015, απόφασή του ο Διοικητής του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ μεταβίβασε στην άνω Υποδιοικητή εκ νέου τις ίδιες αρμοδιότητες και επιπλέον αρμοδιότητες για τη Διεύθυνση Αναλογιστικών Μέτρων και Στατιστικής, καθώς και την εξουσία να υπογράφει «με εντολή Διοικητή» πράξεις και έγγραφα της Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών. Ως εκ τούτου, λαμβάνοντας υπόψη ότι στους Προϊστάμενους του προσωπικού της Διευθύνσεώς τους στα διάφορα Τμήματα και Γραφεία ανήκει η αρμοδιότητα τοποθέτησεως του προσωπικού αυτού στα εν λόγω Τμήματα και Γραφεία, όπως τονίζει και ο Διοικητής του ΙΚΑ στο υποβληθέν ερώτημα, κατά το άρθρο 3 της με αριθ. 090/1/10-2-1983 (ΦΕΚ 67, τεύχος Β' / 22-2-1983) απόφασης Διοικητή ΙΚΑ-ΕΤΑΜ «περί ανάθεσης αρμοδιοτήτων του Διοικητή ΙΚΑ-ΕΤΑΜ στον Υποδιοικητή και σε άλλα όργανα του Ιδρύματος», εδάφιο ι , όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα και ισχύει ως σήμερα (βλ. και Εγκύκλιο ΙΚΑ 37/1983), σε συνδυασμό με το άρθρο 44 του Οργανισμού του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ ότι η αρμοδιότητα τοποθέτησης υπαλλήλου στα τμήματα Γραμματείας Α', Β' και Γ' Υποδιοικητή ανήκει στον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Γραμματείας, της Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικών Υπηρεσιών του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, ευθέως συνάγεται ότι η αρμοδιότητα αυτή δεν ασκείται παράλληλα ούτε από τον Διοικητή ούτε από τους Υποδιοικητές και στη συγκεκριμένη περίπτωση δεν ανήκει ούτε ανήκε στην άνω Υποδιοικητή του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ.

Εξ άλλου, παρά το γεγονός ότι στα Τμήματα Διοικητή και των Υποδιοικητών του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ προϊστανται υπάλληλοι όλων των Κλάδων, σύμφωνα με το άρθρο 44 παράγραφος 2 του Οργανισμού του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ (Π.Δ 266/1989, όπως ισχύει σήμερα) , με δεδομένο το ιστορικό ότι στη Διεύθυνση Γραμματείας, στην οποία υπάγονται τα τμήματα γραμματείας Υποδιοικητών , υπηρετούν δέκα τρεις (13) υπάλληλοι με βαθμό ανώτερο του Δ', δηλαδή τρεις (3) υπάλληλοι κατηγορίας ΠΕ και με Β' βαθμό και δέκα (10)

υπάλληλοι κατηγορίας ΔΕ και με Γ΄ βαθμό, αφού στην προκειμένη περίπτωση τυγχάνουν αμέσου εφαρμογής οι διατάξεις του άρθρου 87 παράγραφος 4 του Νόμου 3528/2007 (Υπαλληλικού Κώδικα) , οι οποίες παραπέμπουν ευθέως στις παραγράφους 1 και 2 του ίδιου άρθρου, παρέπεται αβιάστως ότι για την τοποθέτηση Αναπληρωτή Προϊσταμένου θα έπρεπε να τηρηθεί το προβάδισμα των βαθμών, δηλαδή εφόσον δεν υπάρχουν υποκείμενες μονάδες να τοποθετηθεί ως Προϊστάμενος ένας υπάλληλος κατηγορίας ΠΕ και με Β΄βαθμό, και μάλιστα αυτός που έχει περισσότερο χρόνο στο βαθμό , αντί του Ο.Χ. που είναι μεν κατηγορίας ΠΕ αλλά με Δ΄βαθμό, ανεξάρτητα από το γεγονός ότι στην υπό κρίση περίπτωση δεν έλαβε χώραν επιλογή από το αρμόδιο Υπηρεσιακό Συμβούλιο και πάντως η τοποθέτηση ως αναπληρωτή προϊσταμένου του Ο.Χ. από την ως άνω Υποδιοικήτή, προς χρήση της διακριτικής ευχέρειας που προϋποθέτει ο νόμος, (μπορεί να ορίσει αναπληρωτή προϊσταμένου οργανικής μονάδας), δεν ήταν αιτιολογημένη. Επισημαίνεται ότι με τις διατάξεις του άρθρου 10 του νόμου 4024/2011 και του νόμου 4275/2014, οι οποίες ορίζουν προϋποθέσεις , κριτήρια και διαδικασίες επιλογής σε θέσεις ευθύνης (Προϊσταμένων Διευθύνσεων και Τμημάτων), στη βάση εκδοθείσας σχετικής απόφασης –προκήρυξης, αναλυτικότερα ορίζονται στις διατάξεις του άρθρου 10 του νόμου 4024/2011 οι προϋποθέσεις επιλογής σε θέσεις ευθύνης και στην παράγραφο 4 ότι υπάλληλοι οι οποίοι έχουν προαχθεί στο βαθμό Δ΄ έχουν δικαίωμα επιλογής για θέσεις ευθύνης οργανικής μονάδας επιπέδου Τμήματος, ενώ στην παράγραφο 8 ορίζονται οι προϋποθέσεις και τα κριτήρια επιλογής που πρέπει να συντρέχουν κατά τη λήξη της προθεσμίας υποβολής αιτήσεων. Η ημερομηνία αυτή λαμβάνεται υπόψη και για τη μοριοδότηση των υποψηφίων όπου απαιτείται. Ακόμη, στις διατάξεις του άρθρου 6 του νόμου 4257/2014 «Τελικές –Καταργούμενες διατάξεις» ,ορίζεται στην παράγραφο 3 ότι μέχρι τη δημοσίευση των οικείων οργανικών διατάξεων, σύμφωνα με όσα ορίζονται στις παραγράφους 1 και 2 του παρόντος άρθρου, τα υπηρεσιακά συμβούλια δύνανται να επιλέγουν προϊσταμένους Διευθύνσεων και Τμημάτων, σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 5 («.....επιλογή προϊσταμένων οργανικών μονάδων.....κατά την ημερομηνία συνεδρίασης του Υπηρεσιακού Συμβουλίου.....») και 6 (« Για την προκήρυξη των θέσεων προϊσταμένων εκδίδεται απόφαση- προκήρυξηγια την υποβολή αίτησης υποψηφιότητας» του άρθρου πέμπτου του

νόμου 3839/2010, τις διατάξεις του άρθρου 10 του νόμου 4024/2011, με εξαίρεση τις προϋποθέσεις που αφορούν στην υλοποίηση της στοχοθεσίας και του άρθρου 4 του παρόντος νόμου».) Με βάση τα δεδομένα αυτά, στην προκειμένη περίπτωση, όπως και σε κάθε περίπτωση για την έκδοση απόφασης αναπλήρωσης Προϊσταμένου Τμήματος, εφαρμόζονται οι ισχύουσες διατάξεις του άρθρου 87 παράγραφος 2 του νόμου 3528/2007, κατά παραπομπή από την παράγραφο 4 του ίδιου άρθρου, όπως αντικαστάθηκαν με τις διατάξεις του άρθρου πρώτου του νόμου 3839/2010.

Τέλος, ως προς το ερώτημα από ποιά χρονική στιγμή στην προκειμένη περίπτωση θα προσμετρηθεί ως προϋπηρεσία για την υπηρεσιακή εξέλιξη ο χρόνος άσκησης των καθηκόντων του Ο.Χ. ως Αναπληρωτή Προϊσταμένου Τμήματος, έχει επισημανθεί νομολογιακά στην υπ' αριθ. 3574/1998 απόφαση του ΣτΕ και στις υπ' αριθ. 234/2001 και 404/2006 γνωμοδοτήσεις του ΝΣΚ (Ολομέλειας και ατομική, αντίστοιχα) η επικράτηση ,του ουσιαστικού έναντι του τυπικού κριτηρίου, ήτοι ότι εφόσον ο υπάλληλος έχει ασκήσει καθήκοντα Αναπληρωτή Προϊσταμένου οργανικής μονάδας χωρίς έκδοση νομότυπης σχετικής τυπικής πράξης από το αρμόδιο όργανο, η εν λόγω υπηρεσία θα ληφθεί υπόψη για την υπηρεσιακή εξέλιξη του υπαλλήλου υπό την προϋπόθεση ότι η εν λόγω πραγματική άσκηση καθηκόντων αποδεικνύεται ανεπιφύλακτα από έγγραφα που έχουν συνταχθεί από την αρμόδια υπηρεσία, επί παραδείγματι έγγραφα και αλληλογραφία που υπογράφει ο υπάλληλος αντί του προϊσταμένου κλπ., τα οποία προκύπτει από το ιστορικό της υπόθεσης αυτής ότι, πράγματι υφίστανται στην προκειμένη περίπτωση .Στην προκειμένη περίπτωση ,ο υπάλληλος Ο.Χ, όπως προκύπτει από το ιστορικό του ερωτήματος , συνάγεται ότι πληροί την εν λόγω προϋπόθεση ,αφού του ανατέθηκαν συγκεκριμένα καθήκοντα ευθύνης, Αναπληρωτή Προϊσταμένου. Στο πλαίσιο αυτό, άλλωστε, το οποίο δεν έχει μεταβληθεί μετά τη θέση σε ισχύ του νέου Υπαλληλικού Κώδικα (Ν. 3528/2007), στην υπ' αριθ. ΔΙΔΑΔ/Φ 35.16/959/οικ. 34623/21-12-2007 ερμηνευτική εγκύκλιο της αρμόδιας Διοικητικής Υπηρεσίας (Υπουργείο Εσωτερικών, Γενική Γραμματεία Δημόσιας Διοίκησης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Διεύθυνση Διοίκησης Ανθρώπινου Δυναμικού, Τμήμα Υπαλληλικής Σχέσης και Σταδιοδρομίας, (βλ. επισυναπτόμενο έγγραφο με αριθ. πρωτ. ΔΙΔΑΔ/ φ35/17/1023./10014/27-5-2008 του Υπουργ. Εσωτερικών) επαναλαμβάνονται τα προαναφερθέντα.

Επίσης, τα ίδια επαναλαμβάνονται σε μεταγενέστερη εγκύκλιο της αυτής αρμόδιας Διοικητικής Υπηρεσίας, με αριθ. πρωτ. ΔΙΔΑΔ/Φ 35.24/1350/13291/16-7-2010. Βασική επιχειρηματολογία της ερμηνευτικής αυτής αντιμετώπισης του όρου «άσκηση καθηκόντων προϊσταμένου» για όλες τις διατάξεις περί προαγωγών του Υπαλληλικού Κώδικα είναι ότι 1) Όπου ο Υπαλληλικός Κώδικας, ηθέλησε να συναρτήσει την άσκηση καθηκόντων Προϊσταμένου Τμήματος, ή Αναπληρωτή αυτού ή την άσκηση καθηκόντων Διευθυντή από την έκδοση τυπικής πράξης της αρμόδιας διοικητικής αρχής, τόσο στις κατ'ίδιαν διατάξεις αυτού περί προαγωγών των υπαλλήλων όσο και στις μεταβατικές διατάξεις του, ώρισε τούτο ρητώς, 2) Η ερμηνευτική αυτή αντιμετώπιση του όρου άσκηση καθηκόντων προϊσταμένου, για όλες τις διατάξεις περί προαγωγών του Υπαλληλικού Κώδικα, αποσκοπεί προδήλως στον μη αποκλεισμό από το δικαίωμα προς προαγωγή υπαλλήλων καταξιωμένων, οι οποίοι άσκησαν κατά το παρελθόν επιτυχώς καθήκοντα προϊσταμένου Τμήματος, πλην όμως για διάφορους λόγους η Διοίκηση κατά την άσκηση των καθηκόντων τους αυτών, παρέλειψε να εκδώσει νομοτύπως την οικεία διοικητική πράξη. 3) Τέλος, έμφαση στο ουσιαστικό κριτήριο, έναντι του τυπικού, έδωσαν τα διοικητικά δικαστήρια της ουσίας και το Συμβούλιο της Επικρατείας, που δέχθηκαν ότι δικαιούνται το επίδομα ευθύνης θέσεως Προϊσταμένου όσοι αποδεικνύεται αναμφιβόλως ότι άσκησαν εν τοις πράγμασι καθήκοντα προϊσταμένου, έστω και αν παρακάμφθηκε η υπό του νόμου προβλεπόμενη διαδικασία (βλ. ΣΤΕ 3574/1998 ΝοΒ 47.1644 κλπ.)

V. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Εν όψει των ανωτέρω εκτεθέντων, επί των υποβληθέντων ερωτημάτων προσήκουν οι ακόλουθες απαντήσεις:

1. Δεν δύναται να οριστεί σε κενή οργανική θέση ως Αναπληρωτής Προϊστάμενος στο Τμήμα Γραμματείας Υποδιοικητή του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ υπάλληλος κατηγορίας Π.Ε Δ/Ο και με βαθμό Δ', κατ'εφαρμογή της διατάξεως του άρθρου 87 παράγραφος 4 του του νόμου 3528/2007 (Υπαλληλικού Κώδικα), που παραπέμπει στις παραγράφους 1 και 2 του ίδιου άρθρου, επειδή πρέπει να τηρηθεί το προβάδισμα των βαθμών και στην αρμόδια Διεύθυνση Γραμματείας της Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικών Υπηρεσιών του

ΙΚΑ-ΕΤΑΜ υπηρετούν υπάλληλοι κατηγορίας ΠΕ με βαθμό ανώτερο του Δ', δηλαδή τρεις (3) υπάλληλοι κατηγορίας ΠΕ και με Β' βαθμό.

2. Δεν είναι δυνατή η ανάθεση καθηκόντων Αναπληρωτή Προϊσταμένου, του Τμήματος Γραμματείας της Υποδιοικητή ΙΚΑ-ΕΤΑΜ Βασιλικής Τριανταφυλλίδη στον Ο.Χ. ο οποίος έχει βαθμό Δ2 κατηγορίας ΠΕ, κατά τα ανωτέρω υπό στοιχ. 1 προαναφερθέντα.

3. Είναι όμως δυνατή η ανάθεση καθηκόντων Αναπληρωτή Προϊσταμένου, σε υπάλληλο κατηγορίας ΠΕ και με Β' βαθμό και μάλιστα σε εκείνον που έχει περισσότερο χρόνο στο βαθμό αυτό, από τον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Γραμματείας της Γεν. Δ/σης Διοικητικών Υπηρεσιών του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ

4 Αρμόδιο καθ' ύλην όργανο για την τοποθέτηση υπαλλήλου ως Αναπληρωτή Προϊσταμένου ήταν και είναι ο Προϊστάμενος της Διεύθυνσης Γραμματείας της Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικών Υπηρεσιών του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, ενώ είναι καθ' ύλην αναρμόδια όργανα προς το σκοπό αυτό ο Διοικητής του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και η Υποδιοικητής του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ Βασιλική Τριανταφυλλίδη.

5. Θα προσμετρηθεί ως προϋπηρεσία για την υπηρεσιακή εξέλιξη του Ο.Χ. ο χρόνος άσκησης των καθηκόντων του ως Αναπληρωτής Προϊσταμένος Τμήματος, από 24-12-2014, βάσει του ουσιαστικού και όχι του τυπικού κριτηρίου ,επειδή του ανατέθηκαν εν τοις πράγμασι (de facto) συγκεκριμένα καθήκοντα Αναπληρωτή Προϊσταμένου, τα οποία αποδεικνύονται ανεπιφύλακτα από διοικητικά έγγραφα που υπάρχουν στον Υπηρεσιακό του φάκελο, ανεξάρτητα από το γεγονός ότι δεν έλαβε χώρα νομότυπα η ανάθεση των καθηκόντων του αυτών από την Υποδιοικητή του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, η πράξη της οποίας δεν ήταν αιτιολογημένη και δεν υπήρξε κρίση Υπηρεσιακού Συμβουλίου, αλλά και σε κάθε περίπτωση δεν συνέτρεχαν για την ανάθεση των καθηκόντων αυτών οι νόμιμες προς τούτο προϋποθέσεις και ο Ο.Χ. δικαιούται περαιτέρω το προβλεπόμενο για τη θέση Αναπληρωτή Προϊσταμένου επίδομα από την έναρξη της αναπλήρωσης.

Ο Γνωμοδοτών

Ιωάννης Διονυσόπουλος
Νομικός Σύμβουλος του Κρατους